

วิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการที่ปรากฏในสุภาษิตสอนหญิง The Analysis of Eight Desirable Features in Female Proverb Literature

สุภัชฌาน์ ศรีเอี่ยม | Supatcha Sri-iam¹
จันทร์ฤดี ภาคตอน | Janruedee Pharktorn²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการที่ปรากฏในวรรณคดีสุภาษิตสอนหญิง 2) ประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยโดยใช้การศึกษาเอกสารหนังสือชุดภาษาไทยของคุรุสภา “ชีวิตและงานของสุนทรภู่” กรมศิลปากรตรวจสอบชำระใหม่พ.ศ. 2550 เครื่องมือที่ใช้คือแบบวิเคราะห์วรรณคดีสุภาษิตสอนหญิง วิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนาวิเคราะห์แปรผลด้วยสถิติขั้นพื้นฐาน ได้แก่ค่าความถี่ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่พบมากที่สุดเรียงตามลำดับดังนี้ ข้อ 2 ซื่อสัตย์สุจริต และข้อ 7 รักความเป็นไทย รองลงมาคือข้อ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ข้อ 5 อยู่อย่างพอเพียง ข้อ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน ข้อ 4 ใฝ่เรียนรู้ และน้อยที่สุดคือ ข้อ 3 มีวินัย และข้อ 8 มีจิตสาธารณะ

คำสำคัญ: วรรณคดีสุภาษิตสอนหญิง, คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ

¹ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จ.ปทุมธานี

² หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จ.ปทุมธานี

Abstract

The aims of this study were to analyze eight desirable features in female proverb literature and integrate what had been studied with teaching Thai language based on documents, textbooks of Thai Education Council in the topic of “Life and achievements of SunthornPhu” new edition of the Office of Teacher Welfare and Educational Personnel Welfare Promotion which has been published on 2007. The female proverb literature analyzing plan and four lesson plans were used as the tools in this study. The data was statistically analyzed in descriptive form and presented in the frequency value. The results respectively showed that the most common desirable features in female proverb literature were honesty Thai unique. Followed by adoring the nation, religion and high majesty the king, sufficiency, hard working, paying attention to learning. The least common features were being discipline and public volunteer.

Keywords: Literature, Proverb Female Literature, 8 Desirable Features

บทนำ

วรรณคดีเป็นมรดกทางภูมิปัญญาที่สำคัญของชาติ เป็นเครื่องสะท้อนความเจริญทางวัฒนธรรมที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อสะท้อนเรื่องราว อารมณ์ความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมนุษย์ สอดแทรกแนวคิด คติสอนใจ ปรัชญาชีวิตและความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ด้วยกลวิธีการใช้ถ้อยคำสำนวน ภาษา ที่มีความแตกต่างกันในแต่ละยุคสมัย

วรรณคดีเป็นผลงานที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นจากอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด หรือ ประสบการณ์ต่าง ๆ โดยถ่ายทอดเรื่องราวหรือความคิดนั้นผ่านตัวหนังสือหรือตัวอักษร เรียบเรียงด้วย การใช้ถ้อยคำ ภาษาที่สอดแทรกคุณค่าจนได้รับการยกย่องว่าแต่งดี

“สุภาษิตสอนหญิง” หรือ “สุภาษิตสอนสตรี” แต่งด้วยคำประพันธ์ชนิดกลอนสุภาพ เนื้อหาเป็นหลักประพจน์ในการปฏิบัติตนของสตรีตามค่านิยมของสังคมไทย เดิมเป็นคำสอนที่ใช้ได้กับสตรีทุกชนชั้น มีทั้งข้อห้าม ข้อควรปฏิบัติ ทั้งในเรื่องการวางตัว กิริยามารยาท การพูดจา การแต่งกาย การเลือกคู่ครอง การดูแลบ้านเรือน เป็นต้น และต่อจากนั้นยังกล่าวถึงลักษณะไม่พึงประสงค์ของผู้หญิงแบบต่าง ๆ เช่น ละทิ้งพ่อแม่ ชอบแต่งตัวติดการพนัน สูบฝิ่นกินเหล้า เป็นต้น ผู้หญิงเหล่านี้จะประสบแต่หายนะ ซึ่งคำสอนต่างๆ นี้ เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของสตรีตามเป็นที่นับถือและแพร่หลายสืบต่อกันมาช้านาน เป็นสิ่งที่สะท้อนค่านิยมของสังคมไทยที่มีต่อสตรี และค่านิยมเหล่านี้ยังคงปรากฏอยู่และสืบทอดมาจนปัจจุบัน (นิสา เขยกลิน, 2557)

กระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่ง ที่ สพฐ 293/2551 เรื่องให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2551 ดังนั้นเพื่อเป็นการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม เป็นไปด้วยดีมีประสิทธิภาพ มีความเป็นเอกภาพ และอนุรักษ์วรรณคดีไทยอันเป็นสมบัติของชาติ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดรายชื่อวรรณคดีและ แนวทางการเรียนการสอนวรรณคดีวรรณกรรมไทย ดังนี้ 1) ในแต่ละช่วงชั้น ให้เรียนวรรณคดีที่กำหนด รวม 6 เรื่อง โดยเลือกเรียนปีละ 2 เรื่อง ให้มีความหลากหลายของเนื้อหาและความยากง่ายของเรื่องอย่างเหมาะสมในแต่ละชั้นปี ในกรณีที่เรียนวรรณคดีเรื่องยาว อาจเลือกตอนที่เสนอไว้ เป็นตัวอย่าง หรือตอนอื่น ๆ ที่มีคุณค่าและเหมาะสม พิจารณาเทียบเคียงให้อยู่ในระดับเดียวกันกับตอนที่เสนอไว้ อาจเรียนตอนใดตอนหนึ่งหรือมากกว่า 1 ตอนก็ได้ ในกรณีที่เรียนบทสั้น ๆ ควรเลือกจำนวนบทให้มากพอและเหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน 2) นอกจากวรรณคดี 6 เรื่อง ที่กำหนดให้เรียนในแต่ละช่วงชั้น

แล้ว ให้เลือกเรียนวรรณคดีเรื่องอื่น ๆ ที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกัน รวมทั้งเลือกเรียนวรรณกรรมปัจจุบันและวรรณกรรมท้องถิ่นที่มีคุณค่า เหมาะแก่วัยและศักยภาพของผู้เรียนด้วย ทั้งนี้ควรจัดให้ผู้เรียนเรียนวรรณคดีวรรณกรรมปัจจุบันและวรรณกรรมท้องถิ่น จำนวนเรื่องและจำนวนตอนที่เหมาะแก่เวลา 3) วรรณคดี วรรณกรรมปัจจุบัน และวรรณกรรมท้องถิ่นเป็นภูมิปัญญาไทยที่สะท้อนภาพ ชีวิตและสังคม สามารถเรียนรู้ได้หลายแง่มุมในเชิงสหวิทยาการ ผู้สอนจึงควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมทั้งด้านเนื้อหาและรูปแบบ เชื่อมโยงกับการดำรงชีวิตและบูรณาการกับความรู้ด้านอื่น ๆ การเรียนการสอนวรรณคดีจึงจะเกิดสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย 4) สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดซื้อจัดหาหนังสือวรรณคดี วรรณกรรมไทยที่กำหนดให้เรียนและเรื่องอื่น ๆ ที่มีคุณค่าสำหรับศึกษาค้นคว้าในห้องสมุดหรือแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ ในสถานศึกษาและสำหรับใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทยอย่างเพียงพอ โดยรายชื่อวรรณคดีกำหนดให้ช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) วรรณคดีที่เสนอให้เลือกเรียน สุภาชิต เช่น สุภาชิต สอนหญิง เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองโลกและพลโลกได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้และการประเมินผู้เรียนเพื่อให้ผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนดทุกระดับการศึกษา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง คุณภาพของผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่กำหนดขึ้นโดยพิจารณาจากสภาพของสังคม และการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน ซึ่งทำให้มีความจำเป็นต้องเน้นและปลูกฝังลักษณะดังกล่าวให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนทุกคนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาในองค์รวมทั้งด้านสติปัญญาและคุณธรรม อันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงสงบสุขในสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ดังนี้ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการที่ปรากฏในวรรณคดีสุภาชิตสอนหญิง เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้การเรียนการสอนวรรณคดีให้มีประสิทธิภาพ และพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด จากการอ่านวรรณคดีสุภาชิตสอนหญิง สามารถนำความรู้ คุณค่า รวมถึงประโยชน์ ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนวิชาภาษาไทย และไปปรับใช้ในชีวิต ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่จะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทางสังคมและประเทศชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการที่ปรากฏในวรรณคดีสุภาชิตสอนหญิง
2. เพื่อประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ที่ปรากฏในวรรณคดีสุภาชิตสอนหญิง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยวิธีวิจัยเอกสาร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ได้แก่ หนังสือชุดภาษาไทยของคุรุสภา “ชีวิตและงานของสุนทรภู่” กรมศิลปากร (2550) งานวิทยานิพนธ์และหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและนำเสนอผลการวิจัยในลักษณะพรรณนาวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ที่ปรากฏในวรรณคดีสุภาษิตสอนหญิง
2. แผนจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย เรื่องสุภาษิตสอนหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4 แผน

การสร้างเครื่องมือและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ที่ปรากฏในวรรณคดีสุภาษิตสอนหญิง
 - 1.1 ศึกษาความหมายและตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ดังนี้ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ
 - 1.2 สร้างตารางวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการที่ปรากฏในวรรณคดีสุภาษิตสอนหญิง
 - 1.3 นำตารางวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการที่ปรากฏในวรรณคดีสุภาษิตสอนหญิง ที่ผู้วิจัยสร้างเสร็จแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อการตรวจสอบการวิเคราะห์ที่ถูกต้อง
 - 1.4 นำตารางวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการที่ปรากฏในวรรณคดีสุภาษิตสอนหญิง ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

ตารางที่ 1 วิเคราะห์วรรณคดีสุภาษิตสอนหญิง

บทประพันธ์	อธิบาย	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
ประนมหัตถ์นมัสการขึ้นเหนือเศียร ต่างประทีปโกสมพทุมเทียน จำนงเนียรนบบาทพระศาสดา อันเป็นมิ่งโมลีสีทวีป	ประนมมือขึ้นเหนือหัว เป็นรูป ดอกบัวตูม บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทั้ง สี่ทิศ เป็นการแสดงความเชื่อที่ เกี่ยวข้องกับศาสนา	ข้อ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

2. แผนจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องสุภาษิตสอนหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 - 2.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และหลักสูตรสถานศึกษากลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาไทย และคู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของกระทรวงศึกษาธิการ
 - 2.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนการจัดการเรียนรู้
 - 2.3 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องสุภาษิตสอนหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้
 - 2.4 จัดทำแผนจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องสุภาษิตสอนหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ซึ่งแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) สาระสำคัญ 2) ตัวชี้วัด 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) สาระการเรียนรู้ 5) กิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ 7) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยปรับปรุงมาจากเกณฑ์การให้คะแนนของกระทรวงศึกษาธิการ) 8) บันทึกหลังการสอน 9) ข้อเสนอแนะ
 - 2.5 นำแผนจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องสุภาษิตสอนหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อการตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องตามองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนภาษาที่ถูกต้อง

2.6 นำแผนจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องสุภาชิตสอนหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยไปเสนอผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือจำนวน 3 คน เพื่อการตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2.7 นำแผนจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องสุภาชิตสอนหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการที่ปรากฏในวรรณคดีสุภาชิตสอนหญิง

จากผลการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการที่ปรากฏในวรรณคดีสุภาชิตสอนหญิง ได้แก่

1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ

1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ตัวอย่างบทประพันธ์

“ประนมหัตถ์น้อมสการขึ้นเหนือเศียร
จ้านงเนียรนบบาทพระศาสดา

ต่างประทีปโกสุมปทุมเทียน
อันเป็นมิ่งโมลีสีทวีป”

(กรมศิลปากร, 2550: 343)

จากบทประพันธ์ เป็นการแสดงการประนมมือขึ้นเหนือหัวเป็นรูปดอกบัวตูม บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทั้งสี่ทิศ เป็นการแสดงความเชื่อและมีความศรัทธาในศาสนา

2) ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา ใจ

ตัวอย่างบทประพันธ์

“เอาความสัตย์ตั้งตั้งปฏิญาณ
จงซื่อต่อภัสตาสวามี
อย่าให้มีราคะที่กินใจ

ถึงเกิดการยากเข็ญไม่เป็นไร
จนชีวิตศรีสวัสดิ์เจ้าตัดชัย
อุปไมยเหมือนอนงค์องค์สีดา”

(กรมศิลปากร, 2550: 376)

จากบทประพันธ์เป็นการสอนให้มีความซื่อสัตย์ต่อคู่รักหรือสามีของตน เป็นสิ่งที่ผู้หญิงควรปฏิบัติต่อสามีต้องมีความจงรักภักดี ไม่ว่าจะ เป็นในเรื่องของความรัก รักเดียวใจเดียว การดูแลเอาใจใส่ และรวมทั้งการปรนนิบัติสามีด้วย

3) มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

ตัวอย่างบทประพันธ์

“ระวังดูเรือนเหี้ยและข้าวของ
เห็นไม่มีแล้วอย่าอ้างว่าช่างมัน

จะบกพร่องอะไรที่ไหนนั่น
จงผ่อนผันเก็บเล่มให้เต็มลง”

(กรมศิลปากร, 2550: 367)

จากบทประพันธ์เป็นการสอนในเรื่องของข้อปฏิบัติที่ภรรยาจะต้องคอยดูแลบ้านเรือน ข้าวของ ให้เรียบร้อย ข้าวปลาอาหารไม่ให้ขาดเหลือ มีวินัยในตนเอง ตั้งใจทำหน้าที่ของตนไม่ให้เกิดพร่อง ถือเป็นการฝึก ให้ผู้หญิงมีวินัย และยึดมั่นในหน้าที่ของตน

4) ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหา ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ตัวอย่างบทประพันธ์

<u>“รู้วิชาก็ให้รู้เป็นครูเขา</u>	<u>จึงจะเบาแรงตนเร่งชวนชวาย</u>
<u>มีข้าไทใช้สอยค่อยสบาย</u>	<u>ตัวเป็นนายโง่เง่าบ่าวไม่เกรง</u>
<u>การวิชาหาประดับสำหรับร่าง</u>	<u>อย่าเอาอย่างหญิงโง่งงที่โง่งง</u> ”

(กรมศิลปากร, 2550: 370)

จากบทประพันธ์เป็นการสอนให้ชวนชวายหาความรู้ใส่ตัว แสดงให้เห็นถึงการแสวงหาความรู้

5) อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ตัวอย่างบทประพันธ์

<u>“มีสิ่งพึงประจบให้ครบบาท</u>	<u>อย่าให้ขาดสิ่งของต้องประสงค์</u>
<u>จงมักน้อยกินน้อยค่อยบรรจง</u>	<u>อย่าจ่ายลงให้มากจะยากนาน</u>
<u>ไม่ควรซื้อก็อย่าไปพึงซื้อ</u>	<u>ให้เป็นมือเป็นครวาทังควาหวาน</u> ”

(กรมศิลปากร, 2550: 367)

จากบทประพันธ์สอนให้ประหยัดอดออม อย่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ใช้เฉพาะในสิ่งที่จำเป็น มีน้อยก็ใช้น้อย อย่าใช้จ่ายเกินตัว เดี่ยวจะลำบากในภายหลัง

6) มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ และรับผิดชอบในการ ทำหน้าที่การงานด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

ตัวอย่างบทประพันธ์

<u>“อย่าเกียจคร้านการสตรีจนิยม</u>	<u>จะอุดมสินทรัพย์ไม่อับจน</u>
<u>ถ้าแม้ทำสิ่งใดให้ตลอด</u>	<u>อย่าทิ้งทอดเทียวไปไม่เป็นผล</u>
<u>เขม้นขะมักกรังงานการของตน</u>	<u>อย่าชุกชนคบเพื่อนไพล่เชื่อนแซ่</u> ”

(กรมศิลปากร, 2550: 367)

จากบทประพันธ์สอนให้มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานของตน สะสมทรัพย์สินไม่ให้อับจน อย่าเที่ยวเล่นคบเพื่อนไม่ดีให้เสียงาน

7) รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม

ตัวอย่างบทประพันธ์

<u>“ผู้ใดเกิดเป็นสตรีอันมีศักดิ์</u>	<u>บำรุงรักกายไว้ให้เป็นผล</u>
<u>สงวนงามตามระบอบให้ชอบกล</u>	<u>จึงจะพ้นภัยพาลการนิทา</u> ”

(กรมศิลปากร, 2550: 363)

จากบทประพันธ์สอนในเรื่องของการเกิดเป็นผู้หญิงนั้นจะต้องรักษานวลสงวนตัว ไม่ทำตัวให้ผู้อื่น
นินทาได้ เป็นการปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณี การปฏิบัติที่เหมาะสมในสังคม

8) มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์
ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน

ตัวอย่างบทประพันธ์

“จะสอนใจไว้ทุกสิ่งเป็นหญิงสาว ให้พ้นคาวข้าวช่วมามั่วสม
ให้ผันผ่อนเหมือนหนึ่งนอนในห้วงร่ม จงสุขุมคิดแบ่งให้เบาบาง
อย่าทำนอกลักษณะจะเป็นโทษ ตัดประโยชน์พี่น้องเขาหมองหมาง”

(กรมศิลปากร, 2550: 378)

จากบทประพันธ์ผู้ประพันธ์กล่าวถึงสุภาชิตสอนหญิงเพื่อให้ผู้หญิงคิดไตร่ตรองก่อนจะทำการใด
ให้เหมาะสม เพราะหากกระทำสิ่งที่ไม่ดีแล้วนอกจากจะมีผลร้ายต่อตนเอง ยังมีผลต่อญาติพี่น้องของตนเอง
และสามีด้วยที่จะต้องเดือดร้อนตามไปด้วย แสดงให้เห็นถึงความมีจิตสาธารณะซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นด้วย

จากการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ที่ปรากฏในวรรณคดี สุภาชิตสอนหญิง โดยผู้วิจัย
ได้ยกตัวอย่างบทประพันธ์ พร้อมอธิบายความหมายและสอดแทรกคำสอนไว้ในงานวิจัย เพื่อให้ผู้อ่านสามารถ
นำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต การปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข

2. ผลการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

เมื่อทำการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ จากวรรณคดีเรื่องสุภาชิตสอนหญิงแล้ว ผู้วิจัย
สามารถนำผลการวิเคราะห์มาเป็นแนวทางจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี โดยจัดทำแผนการเรียนรู้
ให้เนื้อหาในวรรณคดีเหมาะสมกับระดับชั้น และสอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
ซึ่งการศึกษาพบว่า วรรณคดีที่กำหนดให้ช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) วรรณคดีที่เสนอให้เลือกเรียน สุภาชิต
เช่น สุภาชิตสอนหญิง เป็นต้น ทั้งนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนดให้ผู้เรียน
มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการอีกด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตสอนหญิงและพัฒนาคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยแผนการจัดการเรียนรู้
มีทั้งหมด 4 แผนละ 1 ชั่วโมง แต่ละแผนสอนเกี่ยวกับเนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตสอนหญิงและคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ 8 ประการที่ปรากฏ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 คุณลักษณะข้อที่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และ
2) ซื่อสัตย์สุจริตแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 คุณลักษณะข้อที่ 3) มีวินัยและ 4) ใฝ่เรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3
คุณลักษณะข้อที่ 5) อยู่อย่างพอเพียง และ 6) มุ่งมั่นในการทำงาน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 คุณลักษณะข้อที่
7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ การวัดและการประเมินผลใช้เครื่องมือการวัด คือ แบบสังเกต
พฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยผ่านเกณฑ์ร้อยละ แนวทางแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบไปด้วย
1) สาระสำคัญ 2) ตัวชี้วัด 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) สาระการเรียนรู้ 5) กิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อ/แหล่งการ
เรียนรู้ 7) การวัดและประเมินผล และ 8) คุณลักษณะอันพึงประสงค์

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ที่ปรากฏในวรรณคดีสุภาชิตสอนหญิง

การวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ที่ปรากฏในวรรณคดีสุภาชิตสอนหญิง ซึ่งสรุป
ผลการวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์วรรณคดีสุภาชิตสอนหญิง

ค่านิยม	จำนวนความถี่	คิดเป็นร้อยละ	ลำดับที่พบ
ข้อ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	4	13.79	2
ข้อ 2 ซื่อสัตย์สุจริต	8	27.59	1
ข้อ 3 มีวินัย	1	3.45	5
ข้อ 4 ใฝ่เรียนรู้	2	6.90	4
ข้อ 5 อยู่อย่างพอเพียง	4	13.79	2
ข้อ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน	1	3.45	3
ข้อ 7 รักความเป็นไทย	8	27.59	1
ข้อ 8 มีจิตสาธารณะ	1	3.45	5
รวม	29	100	

จากคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่พบมากที่สุดคือ ข้อ 2 ซื่อสัตย์สุจริตและข้อ 7 รักความเป็นไทย รองลงมาคือ ข้อ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์และข้อ 5 อยู่อย่างพอเพียง รองลงมาคือ ข้อ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน รองลงมาคือ ข้อ 4 ใฝ่เรียนรู้ น้อยที่สุดคือ ข้อ 3 มีวินัยและข้อ 8 มีจิตสาธารณะ จะเห็นได้ว่าวรรณคดีสุภาชิตสอนหญิงมีคำสอนในเรื่องของการซื่อสัตย์สุจริตและความเป็นไทยมากที่สุด สอนให้ประพฤติปฏิบัติตนยึดมั่นในความถูกต้องประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา ใจ ให้มีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าร่วมอนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม การวางตัวรวมถึงการรักษาวล สงวนตัวของหญิงที่ควรปฏิบัติตน รองลงมาคือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์และอยู่อย่างพอเพียง สอนให้เป็นพลเมืองดีของชาติ อารังไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ สอนให้ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่อ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รองลงมาคือ มุ่งมั่นในการทำงาน สอนให้มีความตั้งใจ และรับผิดชอบ ในการทำงานที่การงานด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย รองลงมา คือ ใฝ่เรียนรู้ สอนให้มีความตั้งใจเพียรพยายามในการเรียน แสวงหา ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ คุณลักษณะที่พบน้อยที่สุด คือ มีวินัยและมีจิตสาธารณะ สอนให้ยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม รวมถึงมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน อีกทั้งยังสอนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคมด้วย ความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน

ดังนั้นจากการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ที่ปรากฏในสุภาชิตสอนหญิง จึงมีความสำคัญที่จะนำไปพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 และสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทยต่อไป

2. การประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

การจัดทำแผนการเรียนรู้ให้เนื้อหาในวรรณคดีเหมาะสมกับระดับชั้น และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 พบว่า วรรณคดีที่กำหนดให้ช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) วรรณคดีที่เสนอให้เลือกเรียน สุภาชิต ประกอบด้วย สุภาชิตสอนหญิงทั้งนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนดให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการอีกด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตสอนหญิงและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้กำหนดไว้ โดยแผนการจัดการเรียนรู้ มีทั้งหมด 4 แผนละ 1 ชั่วโมง แต่ละแผนสอนเกี่ยวกับเนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตสอนหญิงและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการที่ปรากฏ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 คุณลักษณะข้อที่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และ 2) ซื่อสัตย์สุจริต แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 คุณลักษณะข้อที่ 3) มีวินัย และ

4) ใฝ่เรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 คุณลักษณะข้อที่ 5) อยู่อย่างพอเพียง และ 6) มุ่งมั่นในการทำงาน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 คุณลักษณะข้อที่ 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ การวัดและการประเมินผลใช้เครื่องมือการวัด คือ แบบสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ที่ปรากฏใน วรรณคดีสุภาสิตสอนหญิง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ได้แก่ หนังสือชุดภาษาไทยของคุรุสภา “ชีวิตและงานของสุนทรภู่” กรมศิลปากร (2550) สามารถนำมาเป็นประเด็นในการอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. จากการวิเคราะห์วรรณคดีเรื่อง สุภาสิตสอนหญิง ที่ปรากฏคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ เห็นได้ว่า วรรณคดีสุภาสิตสอนหญิงมุ่งเน้นให้ผู้อ่านพึงปฏิบัติตนเป็นคนดีของสังคม มีความซื่อสัตย์สุจริต ประพฤติปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมไทย รู้จักการวางตัวให้เหมาะสมกับกาลเทศะ รวมถึงสิ่งที่ผู้หญิงควรพึงปฏิบัติต่อสามีและการรักษานวลสงวนตัว มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน ใฝ่เรียนรู้ มีวินัย และมีจิตสาธารณะ เป็นคำสอนที่จะนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ ในงานวิจัยของ สาทิต แทนบุญ (2558) ซึ่งศึกษาสารัตถะวรรณกรรมคำสอนของสุนทรภู่ เพื่อศึกษาโลกทัศน์ของสุนทรภู่ที่ปรากฏใน วรรณกรรมคำสอนกับสภาพสังคม วัฒนธรรม เพื่อศึกษาความสำคัญ และบทบาท วรรณกรรมคำสอนของสุนทรภู่ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทย สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ขอบเขตของการวิจัย มีวรรณกรรมคำสอน 3 เรื่อง คือ สวัสดิรักษา เพลงยาวถวายโอวาท และสุภาสิตสอนหญิง มีวิธีดำเนินการวิจัย โดยทำการวิจัยจากเอกสาร เพื่อนำมาจัดระบบและหาความเชื่อมโยงในมิติต่าง ๆ ผลการวิจัยปรากฏว่า สารัตถะวรรณกรรมคำสอนของสุนทรภู่ สวัสดิรักษา เนื้อความเป็นคำสอน เกี่ยวกับการปฏิบัติตามความเชื่อโบราณเพื่อให้เป็นสิริมงคล ระบุประโยชน์ผู้ที่ปฏิบัติ ตามพึงได้รับและระบุนโทษหรืออันตรายแก่ผู้ฝ่าฝืนเรื่องที่สอน ได้แก่ เรื่องการรักษาสุขภาพอนามัย การวางตัว ฯลฯ เพลงยาวถวายโอวาท มีเนื้อความสอนให้ขยันเล่าเรียนวิชาการต่าง ๆ เช่น เรื่องการเมือง การสงคราม กฎมณเฑียรบาล ฯลฯ สุภาสิตสอนหญิง มีเนื้อความที่เกี่ยวข้องกับ การสอนสตรีตามค่านิยมของสังคมไทย มีทั้งข้อห้าม และข้อควรปฏิบัติ ทั้งในเรื่องของการวางตัว กิริยามารยาท การแต่งกายการเลือกคู่ครอง การปรนนิบัติสามี โลกทัศน์ของสุนทรภู่ที่ปรากฏ ในวรรณกรรมคำสอน สุนทรภู่ แสดงถึงการมองโลกอย่างเข้าใจในชีวิตว่า ชีวิตจะต้องเกี่ยวข้องกับคนในสังคม จึงควรที่จะมีข้อที่พึงปฏิบัติตนและข้อที่ห้ามปฏิบัติ เพื่อการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ความสำคัญและบทบาทวรรณกรรมคำสอนของสุนทรภู่ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยนั้นมีความสำคัญ คือ การสอนให้เป็นคนดี บทบาทของวรรณกรรมคำสอน คือ เพื่อการอบรมสั่งสอน บทบาทที่สะท้อนภาพชายและหญิงไทยและบทบาทที่ส่งผลต่อวิถีชีวิต ของคนในสังคมไทยในด้านคติชน

นอกจากนี้ กาญจนา วิชญาปรกรณ์ (2554) ซึ่งศึกษาการวิเคราะห์วรรณกรรมสอนสตรีเพื่อให้เห็นมิติหญิงชายกับกลไกของสังคมไทยโดยศึกษาจากรวมเรื่อง สุภาสิตสอนหญิง ของสุนทรภู่ ภาชนะสอนน้องคำฉันท์ พระนิพนธ์ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมานุชิตชิโนรส และสุภาสิตสอนหญิง พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ผลการศึกษาปรากฏว่า สังคมไทยในสมัยนั้นเป็นสังคมที่ผู้ชายเป็นใหญ่ ดังนั้นชายจึงมีอำนาจในการจัดระเบียบของสังคม โดยกำหนดบทบาทความเป็นชายและความเป็นหญิงที่สังคมคาดหวัง เพื่อใช้เป็นกลไกในการจัดและรักษาระเบียบของสังคมด้วยการวางกรอบขนบธรรมเนียมประเพณีให้คนในสังคมประพฤติปฏิบัติตาม ทั้งนี้ ใดแบ่งแยกความเป็นหญิงและความเป็นชายจากการกำหนดบทบาทและหน้าที่ออกจากกันอย่างชัดเจน เนื่องจาก วรรณกรรมทั้ง 3 เรื่อง มุ่งสอนสตรี จึงเน้นถึงขนบธรรมเนียมที่เป็นกรอบกำหนดให้สตรีประพฤติและปฏิบัติอย่างเคร่งครัดไว้โดยละเอียด โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทและหน้าที่ในครอบครัว

ผลการศึกษาดังกล่าว ได้แสดงให้เห็นว่านอกจากสังคมไทยจะตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัวอย่างยิ่งแล้ว สตรียังมีบทบาทหน้าที่สำคัญในครอบครัวอีกด้วย

2. การประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเมื่อทำการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ จากวรรณคดีเรื่องสุภาชิตสอนหญิงแล้ว ได้นำผลการวิเคราะห์มาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและนำข้อคิดที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (2551) ที่กล่าวว่า สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง โดยรายชื่อวรรณคดีกำหนดให้ช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) วรรณคดีที่เสนอให้เลือกเรียน สุภาชิต เช่น สุภาชิต สอนหญิง เป็นต้น ทั้งนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองโลกและพลโลก ได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้และการประเมินผู้เรียน เพื่อให้ผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนดทุกระดับการศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตสอนหญิงและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการโดยแผนการจัดการเรียนรู้ มีทั้งหมด 4 แผนละ 1 ชั่วโมง แต่ละแผนสอนเกี่ยวกับเนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตสอนหญิงและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการที่ปรากฏ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 คุณลักษณะข้อที่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และ 2) ซื่อสัตย์สุจริต แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 คุณลักษณะข้อที่ 3) มีวินัย และ 4) ใฝ่เรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 คุณลักษณะข้อที่ 5) อยู่อย่างพอเพียง และ 6) มุ่งมั่นในการทำงาน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 คุณลักษณะข้อที่ 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ การวัดและการประเมินผลใช้เครื่องมือการวัด คือ แบบสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการที่ปรากฏในวรรณคดีสุภาชิตสอนหญิง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) เป็นแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณค่าโดยการสอดแทรกคำสอนในวรรณคดีเรื่องสุภาชิตสอนหญิง
- 2) เป็นแนวทางแก่คนทั่วไปในสังคมไทยในการนำคำสอนไปใช้ในการปฏิบัติตนให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข
- 3) เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทยต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ กับด้านอื่น ๆ
- 2) ควรมีจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับคำสอนด้านอื่น ๆ เช่น คำสอนในพระพุทธศาสนา

เอกสารอ้างอิง

- กรมศิลปากร. (2550). *ชีวิตและงานของสุนทรภู่*. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ
- กาญจนา วิชญาปกรณ์. (2554). *มติหญิงชายในวรรณกรรมสอนสตรี*. วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 8(2), 1-20.
- นิสา เขยกลีน. (2557). *สุภาพสตรีสอนสตรี*. กรุงเทพฯ: งานพัฒนาฐานข้อมูลเอกสารโบราณภาคตะวันตก.
- สาทิต แทนบุญ. (2558). *วรรณกรรมคำสอนของสุนทรภู่ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทย*. คุชฎีนิพนธ์ของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาไทยศึกษา คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.